

Quyết định giám đốc thẩm

Số: 09/2020/HC-GĐT

Ngày: 04-9-2020

V/v: “*Khiếu kiện QĐHC trong lĩnh vực
quản lý đất đai*”.

FDVN LAW FIRM

Tài liệu nghiệp vụ

NHÂN DANH

NUỐC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

ỦY BAN THẨM PHÁN

TOÀ ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI ĐÀ NẴNG

- Thành phần Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao gồm có:

Chánh án - Chủ tọa phiên tòa: Ông Nguyễn Anh Tiến

Các thành viên Hội đồng giám đốc thẩm: Ông Nguyễn Thanh Long và ông Đặng Kim Nhân.

- Thư ký phiên tòa: Ông Nguyễn Thành An - Thư ký Tòa án.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng tham gia phiên tòa:
Ông Nguyễn Xuân Thanh - Kiểm sát viên.

Ngày 04 tháng 9 năm 2020, tại trụ sở Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng mở phiên tòa giám đốc thẩm xét xử vụ án hành chính về “*Khiếu kiện quyết định hành chính trong lĩnh vực quản lý đất đai*”, giữa các đương sự:

1. Người khởi kiện: Bà Nguyễn Thị X

Địa chỉ: Nhà số 607, đường Lê Duẩn, thành phố ĐH, tỉnh QT.

2. Người bị kiện: Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố ĐH, tỉnh Quảng Trị.

3. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

1. Ủy ban nhân dân phường Đông Lương, thành phố ĐH, tỉnh QT.

2. Ban quản lý dự án đầu tư xây dựng giao thông – Sở Giao thông tỉnh Quảng Trị.

3. Phòng Tài nguyên và Môi trường thành phố ĐH, tỉnh QT.

4. Văn phòng đăng ký đất đai tỉnh QT - Chi nhánh thành phố Đ H.

Địa chỉ: Số 01, đường Huyền Trân Công Chúa, thành phố ĐH, tỉnh QT.

5. Trung tâm phát triển quỹ đất thành phố Đông Hà.

Địa chỉ: Số 30, đường Lê Duẩn, thành phố ĐHà, tỉnh QT.

6. Ông Nguyễn Tăng; anh Nguyễn Nhật Tiến; Chị Nguyễn Thị Thanh Tuyền;
Chị Nguyễn Thị Kim Tuyền.

Cùng địa chỉ: Số 607, đường Lê Duẩn, thành phố ĐHà, tỉnh QT.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

- *Người khởi kiện bà Nguyễn Thị X trình bày:*

Ngày 30/10/2015, Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà ban hành Quyết định số 2425/QĐ-UBND về việc thu hồi 43m² đất của bà Nguyễn Thị X (đợt 5) để xây dựng công trình Đường nối cầu Đại Lộc với Quốc lộ 1A.

Ngày 12/11/2015, Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà ban hành Quyết định số 2594/QĐ-UBND về việc thu hồi đất (đợt 5) để xây dựng công trình Đường nối cầu Đại Lộc với Quốc lộ 1A, có nội dung: Thu hồi 321m² đất ở đô thị (ODT), thuộc tờ bản đồ số 33, thửa đất số 39a của hộ ông Nguyễn Văn Tăng và bà Nguyễn Thị X đang sử dụng tại phường Đông Lương để xây dựng công trình Đường nối cầu Đại Lộc với Quốc lộ 1A (kèm theo đo đạc chỉnh lý bản đồ địa chính tỷ lệ 1/1.000).

Ngày 12/11/2015, Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà ban hành Quyết định số 2595/QĐ-UBND, với nội dung:

“Phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ (đợt 9) để giải phóng mặt bằng xây dựng công trình Đường nối cầu Đại Lộc với Quốc lộ 1A như sau:

- *Tổng giá trị: 3.169.266.000 đồng.*

Bằng chữ: Ba tỷ, một trăm sáu mươi chín triệu, hai trăm sáu mươi sáu nghìn đồng. Trong đó:

+ Ông Nguyễn Văn Tăng và bà Nguyễn Thị X trú tại khu phố Vĩnh Phước, phường Đông Lương: 3.107.124.000 đồng.

+ Kinh phí phục vụ công tác GPMB do Trung tâm Phát triển quỹ đất thành phố nhận chỉ: 55.928.000 đồng.

+ Kinh phí thẩm định hồ sơ bồi thường, hỗ trợ do Phòng Tài nguyên và Môi trường thành phố nhận chỉ: 6.214.000 đồng.

Nguồn vốn: Vốn thuộc dự án”

Bà Xuân cho rằng diện tích đất thực tế của hộ và cá nhân bị thu hồi thuộc dự án này tổng cộng 652 m², nhưng Nhà nước chỉ thu hồi, bồi thường 364 m² (Cá nhân bà 43 m², của hộ gia đình 321 m²), còn lại số diện tích 288 m² chưa đăng ký cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất không được xem xét bồi thường (Trên diện tích này mặc dù có một phần nhà ở, quán kinh doanh, vật kiến trúc và cây trồng lâu năm đã được thống kê bồi thường) là không đúng, vì nguồn gốc đất bà và gia đình sử dụng là đất mẹ bà tặng cho được khai hoang năm 1974, có kê khai trong sổ địa

chính năm 1987 là 1.460 m² (Trong đó có 1.000 m² đất thổ cư và 460 m² đất).

Bà đã khiếu nại quyết định trên.

Ngày 09/3/2016, Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà ban hành Quyết định giải quyết khiếu nại số 333/QĐ-UBND với nội dung:

“1. Giữ nguyên Quyết định số 2595/QĐ-UBND ngày 12/12/2015 của UBND thành phố về việc phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ (đợt 9) để giải phóng mặt bằng xây dựng công trình đường nối cầu Đại Lộc với Quốc lộ 1A. Đối với nội dung khiếu nại liên quan đến việc bồi thường về tài sản trên đất, UBND thành phố đã giải quyết cho hộ gia đình bà Nguyễn Thị X tại Quyết định số 252/QĐ-UBND ngày 23/02/2016.

2. Đối với nội dung kiến nghị bồi thường 288,0m² đất phía kênh mương thủy lợi: Đề nghị Ban QLDA ĐT&XD Giao thông tỉnh cung cấp hồ sơ liên quan đến diện tích thu hồi 198,0m² mà UBND phường Đông Lương xác nhận nguồn gốc sử dụng đất, giao Trung tâm Phát triển quỹ đất thành phố phối hợp với Ban QLDA ĐT&XD Giao thông tỉnh tham mưu UBND thành phố thu hồi bồi thường, hỗ trợ bổ sung cho gia đình.

Riêng phần diện tích 90,0m²: Đề nghị gia đình bà Nguyễn Thị X liên hệ với UBND phường Đông Lương để được giải quyết theo thẩm quyền.”

Ngày 11/11/2016, bà Xuân có đơn khởi kiện vụ án hành chính đề nghị Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Trị hủy Quyết định số 2594/QĐ-UBND, Quyết định số 2595/QĐ-UBND cùng ngày 12/11/2015 của Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà vì thu hồi, bồi thường thiếu diện tích 288m² đất và Quyết định số 333/QĐ-UBND ngày 09/3/2016 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà.

- Người bị kiện đại diện Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà trình bày:

Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà chỉ phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ cho gia đình bà Nguyễn Thị X với diện tích 364 m² (gồm 43,0m² tại thửa 39b và 321,0 m² tại thửa 39a) là đúng quy định. Đối với phần diện tích 288,0 m² gia đình bà Xuân kiến nghị, UBND thành phố Đông Hà đang chỉ đạo Trung tâm phát triển quỹ đất thành phố Đông Hà tham mưu phương án bồi thường hỗ trợ đối với phần diện tích 198,0 m², riêng phần 90 m² còn lại trên đất Nhà Nước Nhà nước quản lý nên không có cơ sở bồi thường.

Tại Bản án hành chính sơ thẩm số 02/2017/HC-ST ngày 18/5/2017, Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Trị đã quyết định:

“Căn cứ Điều 16, 62, 66, 69 Điều 75 Luật đất đai năm 2013, điểm b khoản 2 Điều 193, Điều 194, 195 và Điều 348 Luật tổ tụng hành chính, khoản 2 Điều 32/NQ-UBTVQH, xử:

Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà Nguyễn Thị X hủy Quyết định giải quyết khiếu nại số 333/QĐ-UBND ngày 09/3/2016 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành

phố Đông Hà, Quyết định hành chính số 2594/QĐ-UBND ngày 12/11/2015 về việc thu hồi đất; hủy một phần Quyết định số 2595/QĐ-UBND (mục I Bản tính chi tiết công khai) của Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà về phần phê duyệt phương án bồi thường về đất của bà Nguyễn Thị X để xem xét giải quyết lại theo quy định của pháp luật.”

Ngoài ra, bản án còn tuyên về án phí, chi phí thẩm định tại chỗ và quyền kháng cáo của các đương sự theo quy định của pháp luật.

Ngày 13/6/2017, Ủy ban nhân dân thành phố ĐH, tỉnh Quảng Trị kháng cáo yêu cầu hủy một phần bản án hành chính sơ thẩm nêu trên (nội dung tuyên hủy các Quyết định số 2594/QĐ-UBND và số 2595/QĐ-UBND).

Tại Quyết định số 160/2017/QĐ-PT ngày 20/9/2017, Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng đã quyết định đình chỉ xét xử phúc thẩm vụ án nêu trên, với lý do: Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà không có quyền kháng cáo đối với bản án sơ thẩm theo quy định tại Điều 204 Luật Tố tụng hành chính năm 2015.

Ngày 22/10/2019, Chánh án Tòa án nhân dân tối cao ban hành Quyết định kháng nghị số 46/2019/KN-HC đề nghị Ủy ban thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng hủy toàn bộ Bản án hành chính sơ thẩm số 02/2017/HC-ST ngày 18/5/2017 của Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Trị; giao hồ sơ vụ án Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Trị xét xử sơ thẩm lại theo đúng quy định của pháp luật.

Tại phiên tòa giám đốc thẩm, đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng đề nghị Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng chấp nhận Quyết định kháng nghị số 46/2019/KN-HC ngày 22/10/2019 của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1]. Thực hiện dự án xây dựng công trình đường nối cầu Đại Lộc với Quốc lộ 1A, Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà ban hành Quyết định Quyết định số 2594/QĐ-UBND và Quyết định số 2595/QĐ-UBND để thu hồi đất, bồi thường, hỗ trợ khi Nhà nước thu hồi đất cho hộ gia đình bà Nguyễn Thị X là đúng thẩm quyền quy định tại khoản 2 Điều 66 Luật Đất đai 2013.

Theo đơn khởi kiện đề ngày 11/11/2016, bà Nguyễn Thị X khởi kiện đề nghị hủy Quyết định số 2594/QĐ-UBND và một phần Quyết định số 2595/QĐ-UBND cùng ngày 12/11/2015 của Ủy ban nhân dân thành phố ĐH, tỉnh Quảng Trị và Quyết định số 333/QĐ-UBND ngày 09/3/2016 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố ĐH, tỉnh Quảng Trị.

Như vậy, việc Tòa án cấp sơ thẩm không đưa Ủy ban nhân dân thành phố ĐH, tỉnh Quảng Trị vào tham gia tố tụng với tư cách là người bị kiện và đồng thời ra lại chấp nhận yêu cầu khởi kiện hủy Quyết định hành chính số 2594/QĐ-UBND, hủy một phần Quyết định số 2595/QĐ-UBND (mục I Bản tính chi tiết công khai) là vi

phạm nghiêm trọng về tổ tụng và làm ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của Ủy ban nhân dân thành phố ĐHà, tỉnh QT.

[2]. Bà Xuân chỉ cho rằng Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà thu hồi và bồi thường cho gia đình thiếu 288m² đất nên có đơn khiếu nại. Tại Quyết định số 333/QĐ-UBND, Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà cũng đã “*giao Trung tâm phát triển quỹ đất thành phố Đông Hà phối hợp với Ban quản lý dự án đầu tư và xây dựng giao thông tỉnh Quảng Trị tham mưu Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà thu hồi, bồi thường, hỗ trợ bổ sung cho gia đình; Riêng phần diện tích đất 90m² (còn lại): Đề nghị gia đình bà Xuân liên hệ với Ủy ban nhân dân phường Đông Lương để được giải quyết theo thẩm quyền*”. Như vậy, nội dung yêu cầu khởi kiện của bà Xuân là được Nhà nước thu hồi, bồi thường thêm 288m², đối với diện tích 364m² đất đã bị thu hồi, được bồi thường với số tiền 3.107.124.000đồng thì gia đình hoàn toàn nhất trí. Do yêu cầu được bồi thường thêm 288m² đất đã được Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà giải quyết nên Tòa án cấp sơ thẩm hủy Quyết định số 2594/QĐ-UBND và một phần Quyết số 2595/QĐ-UBND cùng ngày 12/11/2015 của Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà là không cần thiết.

[3]. Theo Báo cáo số 116/BC-UBND ngày 07/11/2015 và Số 37/UBND-ĐC ngày 22/4/2016 của Ủy ban nhân dân phường Đông Lương thì phần diện tích 198m² (một phần diện tích 288 m²) gia đình bà Xuân đã khai hoang, sử dụng ổn định trước ngày 01/7/2004 cho đến nay, không có tranh chấp. Do đó, theo quy định tại khoản 2 Điều 101 Luật Đất đai năm 2013, gia đình bà Xuân đủ điều kiện để được cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và được bồi thường khi Nhà nước thu hồi đất. Do đó, khi giải quyết thì Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà phải chấp nhận khiếu nại, nhưng Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà lại “*giao cho Trung tâm phát triển quỹ đất thành phố Đông Hà phối hợp với Ban quản lý dự án đầu tư xây dựng tỉnh Quảng Trị tham mưu cho Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà thu hồi đất, bồi thường, hỗ trợ bổ sung cho gia đình bà Xuân*”, dẫn đến việc Trung tâm phát triển quỹ đất thành phố Đông Hà đã tính toán lập và công khai phương án bồi thường đối với 198 m² đất cho gia đình bà Xuân, nhưng cho rằng gia đình bà Xuân không đồng ý với phương án chỉ bồi thường đối với 198 m² (bà Xuân yêu cầu được bồi thường 288 m²) và Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà vẫn chưa ban hành quyết định thu hồi, phê duyệt phương án bồi thường đối với 198 m² đất này cho gia đình bà Xuân là không đúng quy định của pháp luật.

[4] Ngoài ra, tại Quyết định số 333/QĐ-UBND ngày 09/3/2016 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà đã cho rằng phần đất 90 m² (phần còn lại của diện tích đất 288 m² đất) trên bản đồ thu hồi đất là thửa đất thủy lợi có ký hiệu DTL1/258 và quy chủ cho Ủy ban nhân dân phường Đông Lương quản lý nhưng lại quyết định: “*Riêng phần diện tích 90 m²: Đề nghị gia đình bà Nguyễn Thị X liên hệ với Ủy ban nhân dân phường Đông Lương để được giải quyết theo thẩm quyền*” là không đúng, lẽ ra Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà phải xác định khiếu nại của bà Xuân có đúng hay không theo thẩm quyền của mình.

[5] Bà Xuân khởi kiện cho rằng 90m² cũng là của gia đình. Khi giải quyết,

Toà án cấp sơ thẩm chưa thu thập chứng cứ như yêu cầu Ủy ban nhân dân phường Đông Lương xuất trình tài liệu, chứng cứ mà đã quyết định hủy toàn bộ Quyết định giải quyết khiếu nại số 333/QĐ-UBND ngày 09/3/2016 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Đông Hà là không đúng quy định pháp luật.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 3 Điều 272; Điều 277 và Điều 278 của Luật tổ tụng hành chính năm 2015.

1. Chấp nhận Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 46/2019/KN-HC ngày 22/10/2019 của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao.

2. Hủy toàn bộ Bản án hành chính sơ thẩm số 02/2017/HC-ST ngày 18/5/2017 của Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Trị; giao hồ sơ vụ án Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Trị xét xử sơ thẩm lại theo đúng quy định của pháp luật.

3. Quyết định giám đốc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày Hội đồng xét xử giám đốc thẩm ra quyết định.

Nơi nhận:

- Tòa án nhân dân tối cao - Vụ III;
- VKSNDCC tại Đà Nẵng;
- Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Trị;
- CTHA DS tỉnh Quảng Trị;
- VKSND tỉnh Quảng Trị;
- Các đương sự (theo địa chỉ);
- Lưu các phòng: GDKT I; HCTP; VTLT.

**TM. ỦY BAN THẨM PHÁN
CHÁNH ÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Nguyễn Anh Tiến